

TÁRSADALOMTUDOMÁNYOK

KUTATÁS, FEJLESZTÉS, INNOVÁCIÓ

TARTALOM

Kutatási területek a társadalomtudományok terén

Kutatási témák napjainkból és az elmúlt évekből

Az élet minősége: az egészség szociális és kulturális meghatározói 3

Tervezett kutatási irányok

Az etnikai sztereotípiák, nacionalizmus és hazafiság 3

A kollektív emlékezet és a nemzettudat: szocializációs minták és azonosulási technikák az iskoláskorúak körében 4

Speciális nevelési igényű és helyzetű fiatalok és felnőttek komplex multidiszciplináris vizsgálata 5

A professzionális sport társadalmi szerepének, megítélésének multidiszciplináris elemzése 5

Elérhetőség ■ Dunaújvárosi Főiskola ■ Tanárképző Intézet ■ Dunaújváros, Táncsics Mihály u. 1/A
Főépület, 1. emelet ■ 2401 Dunaújváros, Pf. 152 ■ Telefon: 06-25-551-224 ■ Fax: 06-25-551-620 ■ E-mail: tit-tan@mail.duf.hu

KUTATÁSI TERÜLETEK A TÁRSADALOMTUDOMÁNYOK TERÉN

Intézetünk munkatársainak kutatói ambíciói sajátos kutatási arculatot kölcsönöznek. Az intézet Társadalomtudományi Tanszéke szociológusi vezetéssel, a főiskola hallgatóinak bevonásával több kutatási irányban jelen van a főiskola, a város, és a kistérség életében:

- A főiskolai hallgatók társadalmi hovatartozásnak, helyzetének vizsgálata (rendszeres hallgatói vizsgálatok az elsőévesek és a felsőbb évfolyamosok körében).
- A Dunaújvárosi Főiskola térségi szerepének meghatározása, a főiskola városban betöltött funkciójának vizsgálata
- Bevételek vizsgálata a Dunaújvárosi Főiskolán végzett hallgatók körében
- Művelődés- és olvasásszociológiai vizsgálatok
- A város kulturális-földrajzi viszonyainak megrajzolása
- Migrációs és immigrációs helyzet városunkban és térségében

A kutatások során a szociológiai megismerés valamennyi eszközét használjuk a kérdőíves adatfelvételtől a különböző interjú technikákig. Ezen túl intézetünk szerepet kíván vállalni a társadalomtudományok tudományfejlesztési munkájában. Korábbi kutatásainknak is voltak már nemzetközi vonatkozásai, munkánkat a nemzetközi tudományos közvélemény előtt is rendszeresen teszteljük.

Kutatók: DR. BALI JÁNOS, DR. BÁN ANETTA, DR. SZEGÁL BORISZ, DR. VERES ZOLTÁN, DR. JUHÁSZ LEVENTE ZSOLT, SZALAFAINÉ DR. KLEMENTZ ANNAMÁRIA ■ **Célcsoport:** oktatási intézmények, szakképző vállalkozások

KUTATÁSI TÉMÁK NAPJAINKBÓL ÉS AZ ELMÚLT ÉVEKBŐL

Az élet minősége: az egészség szociális és kulturális meghatározói

A kutatás célja

A kutatás célja azon kulturális és szociális tényezők azonosítása, amelyek közvetve és közvetlenül befolyásolják az életminőség egyik legfontosabb összetevőjét: az egészséget. Előzmények: a kutatás első része, a kutatási célok kijelölése, illetve az adatgyűjtés az amerikai külügyminisztérium, valamint a Fulbright program égisze alatt megszervezett New Century Scholars Program keretein belül valósult meg. A továbbiakban kerül sor a kapott adatok kódolására, feldolgozására, elemzésére, értelmezésére, valamint a zárótanulmány (monográfia) megírására.

Főbb tevékenységei, alkalmazott módszerek és eszközök

A kutatás 2001. évi megtervezése után a kutatási módszertan, illetve vizsgálati minta kialakítására 2002–2003 során került sor. A kutatás módszere igen részletes, összetett multidiszciplináris kérdőív, amely alkalmas az igényes, teljességre törekvő adatgyűjtésre. A vizsgálati minta alapegysége bővített (gyermekes) család. A kulturális tényezők kidomborítása érdekében a vizsgálati személyek kb. 50%-a roma, a másik fele nem roma. Mindkét csoportba bevontuk az alsó, az alsó-közép, és a középosztálybeli családokat. A vizsgálati személyek toborzására több megye településén került sor. A teljes mintát kb. 200 család (mintegy 1000 fő) alkotja. Ezután elvégeztük a kapott adatok ellenőrzését. A kutatás második, megtervezett szakasza az adatok kódolása, elemzése és értelmezése, valamint alkalmazásuk kereteinek meghatározása. E szakaszban mennyiségi (statisztikai) és minőségi elemzésre, megvitatásra kerül sor. A harmadik szakasz az eredmények általánosítása, felhasználásuk területeinek meghatározása.

Eredmények és hasznosulások, termékek (gyártmány, technológia, szolgáltatások)

A kapott eredmények felhasználhatóak az országos egészségügyi programok, a roma kisebbség (illetve más szociokulturális rétegek) egészségfejlesztési projektjeinek fejlesztésében ugyanúgy mint a regionális (megyei, városi) programok kidolgozásában, valamint az oktató-nevelő munkában is.

Témavezető: DR. SZEGÁL BORISZ tanszékvezető főiskolai tanár (borszeg@freemail.hu) ■ **Kutatók:** DR. BALI JÁNOS, DR. BÁN ANETTA, DR. VERES ZOLTÁN ■ **Finanszírozási forma:** FP7, OTKA finanszírozási lehetőségekkel ■ **Kutatás ideje, időtartama:** 2001-től folyamatban

TERVEZETT KUTATÁSI IRÁNYOK

Az etnikai sztereotípiák, nacionalizmus és hazafiság

A kutatás célja

A kutatás célja az etnikai sztereotípiák, ez előítéletes magatartás, valamint a hazafiság összehasonlító vizsgálata a serdülő és fiatal felnőttkorban. Annak ellenére, hogy valamennyi felsorolt jelenség már kapott kisebb-nagyobb figyelmet a szociológiai, illetve szociál- és etnopszichológiai kutatások során, összehasonlító vizsgálatra nem került sor. Ezt a hiányt igyekszik pótolni a tervezett kutatás. Feltehetően, hogy a kutatás eredményei felhasználhatók az etnikai toleranciát fejlesztő projektek megvalósításában.

Főbb tevékenységei, alkalmazni kívánt módszerek és eszközök

A tervezett kutatás első szakaszában kerül sor a módszerek – zártvégű kérdőívek megszövegezésére, illetve kipróbálására –, valamint a vizsgálati minta kialakítására. Az adatgyűjtés helyszíne: Fejér megyei középiskolák, dunaujvárosi és budapesti felsőoktatási intézmények. A kutatás második szakasza az adatok kódolása, elemzése és értelmezése, valamint alkalmazásuk kereteinek meghatározása. E szakaszban mennyiségi (statisztikai) és minőségi elemzésre, megvitatásra kerül sor. A harmadik szakasz az eredmények általánosítása, felhasználásuk területeinek meghatározása, az eredményeire összefoglaló monográfia megírása.

Eredmények és hasznosulások, termékek (gyártmány, technológia, szolgáltatások)

A kapott eredmények felhasználhatók az etnikai békét elősegítő országos programokban, a roma – nem roma dialógus elősegítésében ugyanúgy mint a regionális (megyei, városi) toleranciaprogramok kidolgozásában, valamint az oktató-nevelő munkában is.

Témavezető: DR. SZEGÁL BORISZ tanszékvezető főiskolai tanár (*borszeg@freemail.hu*) ■ **Kutatók:** DR. BALI JÁNOS, DR. BÁN ANETTA, DR. VERES ZOLTÁN ■ **Finanszírozási forma:** FP7, OTKA finanszírozási lehetőségekkel ■ **Kutatás ideje, időtartama:** 2 év, tervezett

A kollektív emlékezet és a nemzettudat: szocializációs minták és azonosulási technikák az iskoláskorúak körében

A kutatás célja

A kutatás célja megvizsgálni, miként módosultak a magyar társadalomban, annak kisközösségeiben (különös tekintettel az iskoláskorú generációra) a kollektív emlékezet identitásépítő és közösségszervező szerepe az ezredfordulót és az európai uniós csatlakozást követően a globális világban. A nemzeti kultúrák „dekonstrukciós” vagy „rekonstrukciós” korszakát éljük-e? Milyen közegek (pl. család, iskola, média) és milyen módon/mértékben vesznek részt e folyamatban? Az ifjúsági szubkulturalizációnak mennyiben alapja ma a „nemzeti diskurzusban” vállalt szerep? Stb.

Főbb tevékenységei, alkalmazott módszerek és eszközök

A kutatás résztvevői – hallgatói közreműködéssel – a társadalomtudományok összetett módszertanával végeznék a kutatást, így a szociológiában gyakori kérdőíves, interjú és az antropológiai résztvevő megfigyeléses módszerre egyaránt építenének – különösen amiatt, mert a résztvevők maguk is e sokszínűséget reprezentálják.

Eredmények és hasznosulások, termékek (gyártmány, technológia, szolgáltatások)

Alkalmazott kutatási eredmények várhatók a különböző szintű oktatási tananyagfejlesztésekre vonatkozóan, illetve a tudomány és oktatás mellett elsősorban turizmus, a közigazgatás láthatja hasznát a kutatás eredményeinek.

Témavezető: DR. SZEGÁL BORISZ tanszékvezető főiskolai tanár ■ **Kutatók:** DR. BALI JÁNOS, DR. BÁN ANETTA, DR. VERES ZOLTÁN ■ **Finanszírozási forma:** FP7, OTKA finanszírozási lehetőségekkel ■ **Kutatás ideje, időtartama:** 2 év

Speciális nevelési igényű és helyzetű fiatalok és felnőttek komplex multidiszciplináris vizsgálata

A kutatás célja

A kutatás célja a speciális nevelési környezetben, pl. büntetés-végrehajtási intézetekben élő, ott szocializálódott fiatalok és felnőttek helyzetének elemzése. Átfogó és részletes helyzetkép meg-rajzolása, hiánypótló vizsgálatok elvégzése. A kutatás eredményei más, sajátos nevelési helyzetűekre is kiterjeszthetőek.

Főbb tevékenységei, alkalmazott módszerek és eszközök

A kutatás módszere egy speciálisan erre a területre alkalmazott életútelelemzés, melynek kidolgozása a kutatás legfontosabb módszertani tevékenységei közé tartozik. A kutatás során megtörténik a sajátos helyzetűek pszichológiai és szociológiai vizsgálati módszerének kialakítása és alkalmazása. Az eszközök a gyakran alkalmazott társadalomtudományi kutatási módszerekre épülnek.

Eredmények, hasznosulások és termékek

A BV-intézetek tevékenységének tervezésében, kialakításában testreszabottan, egyéni sajátosságok figyelembevételével szakértői tanácsadás. A kutatási eredményekre alapozva az intézet programjainak kialakításában való hatékony közreműködés. A BV-intézetek személyzetének felkészítése, továbbképzések, képzések szervezése és megtartása, módszertani anyagok készítése.

Témavezető: DR. SZEGÁL BORISZ ■ **Kutatók:** DR. BÁN ANETTA ■ **Finanszírozási forma:** FP7, OTKA ■ **Kutatás időtartama:** 1 év

A professzionális sport társadalmi szerepének, megítélésének multidiszciplináris elemzése

A kutatás célja

A kutatás célja a professzionális sportban résztvevők eredményességének és teljesítményének javítása, a sportolók életútjának, életmódjának jobb minőségűvé tétele érdekében, valamint a sportolók és más érdekelttek közötti kapcsolat minőségi javítása (például: sportoló-edző, sportoló-szponzor stb...).

Főbb tevékenységei, alkalmazott módszerek és eszközök

A vizsgálat a szociológiában és pszichológiában bevett hagyományos eszközökkel és módszerekkel történik, ez jelenti elsősorban a tesztek, kérdőívek alkalmazását.

Kiemelt jelentőségű eszközünk és módszerünk: a megfigyelés, az interjú, leginkább a mélyinterjú, melyekkel pontos és eredményes vizsgálat végezhető.

Eredmények, hasznosulások és termékek

A professzionális sportolók teljesítményének fokozása, az eredményesség növelése, mind az országos, mind a nemzetközi szintetereken. A professzionális sport területén felmerülő mentálhigiénás feladatok megoldása. Programok kidolgozása, tréningek tervezése.

Témavezető: DR. SZEGÁL BORISZ ■ **Kutatók:** DR. BALI JÁNOS, DR. BÁN ANETTA ■ **Finanszírozási forma:** FP7, OTKA ■ **Kutatás időtartama:** 1 év

www.dvf.hu

A kiadvány elkészítését a Baross Gábor innovációs program (KD_MANAG_06-Inno_Net számú pályázat) keretében,
a Közép-Dunántúli Regionális Fejlesztési Tanács döntése alapján, az NKTH és a Kutatás-fejlesztési Pályázati
és Kutatáshasznosítási Iroda (KPI) támogatta. Projektpartner: Innopark Kht

KPI

NKTH
Nemzeti Kutatási és Technológiai Hivatal